

REFERAT 2022-25: Teknik-, By- og Boligudvalget d. 10-06-2025

Mødedato Tirsdag d. 10. juni 2025 kl. 15:30

Mødested Business College Syd Mommark

Mødedeltagere Kirsten H. Bachmann, Tage Petersen, Kristian Beuschau, Erik Krogh, Ganeswaran Shanmugaratnam

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Lukket: Godkendelse af businesscasen for energirenovering af gadelys.....	4
Lukket: Drøftelse af konceptforslag for en elektrificeret færge på overfarten Hardeshøj-Ballebro....	5
Godkendelse af høring af forslag til kommuneplantillæg 4 for Midtvejsvurdering af Kommuneplan	6
Drøftelse af helhedsplanen for Havnbjergområdet.....	9
Drøftelse af igangsættelse af områdefornyelsesproces i Gråsten.....	11
Orientering om anvendelse af bystrategimidler til borgerprojekter i Gråsten-Rinkenæs-Egernsund...	14
Godkendelse af høring af forslag til lokalplan 1.1-4 Dagligvarebutik ved Vestergade, Guderup.....	16
Godkendelse af høring af forslag til lokalplan 4.2-32 for Overgangsboliger ved Herberget Alberta p	19
Godkendelse af supplerende høring af forslag til lokalplan 1.2-6 for dagligvarebutik ved Piledamsv	22
Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for vindmøller ved Pøl, Sydals.....	25
Godkendelse af forslag til bystrategi for Høruphav - Hørup - Kirke Hørup.....	27
Godkendelse af scenarie for etablering af nyt kulturhus i Nordborg.....	29
Godkendelse af udpegning til jury medlem og orientering om program for arkitektkonkurrence for F	33
Godkendelse af projektændring for stiforløb på Langgade i Augustenborg.....	35
Valg af beskyttelsestiltag på Strandpromenaden i Sønderborg.....	37
Drøftelse af det videre forløb med nabogo.....	42
Lukket: Orientering om status på Sundhedshus Augustenborg.....	45
Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo april.....	46
Generel orientering.....	48
Lukket: Underskiftsark.....	49

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

25/646

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Godkendt.

Punkt 2: Lukket: Godkendelse af businesscasen for energirenovering af gadelys

25/2242

Punkt 3: Lukket: Drøftelse af konceptforslag for en elektrificeret færge på overfarten Hardeshøj-Ballebro

23/38851

Punkt 4: Godkendelse af høring af forslag til kommuneplantillæg 4 for Midtvejsvurdering af Kommuneplan 2023-2035

25/3955

Sagsresumé

Planstrategi 2022 beskriver, at der skal gennemføres en midtvejsvurdering af kommuneplanarbejdet. På den baggrund er der udarbejdet et samlet kommuneplantillæg, der indeholder ændringer 18 steder i kommunen. Desuden opdateres registreringer af bevaringsværdige bygninger og der indføres mulighed for planlægning til blandede byfunktioner.

Kommissorie for midtvejsvurderingen er vedtaget af Teknik-, By- og Boligudvalget den 3. oktober 2024.

Der er foretaget en miljøscreening, som viser, at forslaget til kommuneplantillæg ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger. Derfor har der ikke været behov for at foretage en miljøvurdering.

Forudsat udvalgets godkendelse sendes planforslaget i offentlig høring i otte uger. Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at afholde et borgerinformationsmøde i forbindelse med den offentlige høring, da ændringerne i plangrundlaget er af mindre karakter. Kommuneplantillægget vil give grundlag for at igangsætte planproces for lokalplanpligtige projekter. Ved hver enkelt lokalplan vil behovet for borgerinformationsmøder blive vurderet.

Projektet understøtter Byrådets Vision om at udvikle bæredygtige lokalsamfund med attraktive og mangfoldige boligmiljøer. Ydermere understøtter projektet målet om 2500 nye boligenheder og målet om at blive 77.000 borgere inden 2030 i Sønderborg Kommune.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen i forhold til vedtagelse af forslag til kommuneplantillæg, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at forslag til kommuneplantillæg 4 sendes i offentlig høring i otte uger
- miljøscreeningen for planforslaget.

Sagsfremstilling

Byrådets beslutning om at gennemføre en midtvejsvurdering af kommuneplanlægningen har resulteret i udarbejdelse af forslag til kommuneplantillæg 4 for Midtvejsvurdering af Kommuneplan 2023-2035. Indholdet i kommuneplantillægget er sammensat for at kunne imødekomme konkrete ansøgninger, lette den daglige sagsbehandling samt rydde op i plangrundlaget.

Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte den 3. oktober 2024 et kommissorie for midtvejsvurderingen. Heri fastlægges det blandt andet, at der kun medtages ændringer, der ikke har kompleks karakter. De mere komplekse problemstillinger håndteres via et selvstændigt kommuneplantillæg udarbejdet sammen med en lokalplan. Komplekse ændringer er karakteriseret ved at kræve forhandlinger med staten eller udløse miljøvurdering.

Kommuneplantillægget ændrer i kommuneplanens registrering af bevaringsværdige bygninger, som er omfattet af et forbud mod nedrivning. Der sker ændring for 332 registreringer ud af i alt 4.768 bygninger, der er registreret som bevaringsværdige med en værdi på 1-4. Ændringerne har primært baggrund i en oprydning i registreringerne, der i visse tilfælde er 25 år gamle. Oprydningen sikrer at data er valide og brugbare. Desuden er der foretaget 58 nye registreringer primært i centralt i Augustenborg og Sønderborg.

Kommuneplantillægget indfører en mulighed for planlægning til ”blandede byfunktioner” og udpeger et centerområde på Grundtvigs Alle og B.S. Ingemanns Vej til netop ”blandede byfunktioner”. ”Blandede byfunktioner” er et begreb i planloven, som giver mulighed for at planlægge for en blanding af funktioner i den eksisterende by – fx kreative og innovative erhverv blandet med boliger og forskellige former for service. I områder der er udpeget til blandede byfunktioner i kommuneplan og lokalplan, er der mulighed for at bringe lempede grænseværdier for støj i anvendelse. Det giver større fleksibilitet og flere muligheder for ændringer i den eksisterende by.

Der foretages ændringer i kommuneplanrammerne 18 steder i kommunen (se skema). Ændringerne gør det muligt at udarbejde planlægning for en række konkrete projekter samt rydder op i plangrundlaget.

	Sted	Formål
1	Stavensbølgade, Augustenborg	Ændringen sker for at skabe et ensartet plangrundlag for det tidligere Bro Børnehus.
2	Mågevænget, Sønderborg	Ændringen sker for at give mulighed for boliger i form af tiny houses samt fælleshus.
3	Storegade/Slotsmosevej, Nordborg	Ændringen sker for at give Nordborg Slot Efterskole mulighed for at opføre en ny bygning til undervisningsformål.
4	Grundtvigs Alle/Ringridervej, Sønderborg	Ændringen sker for at give mulighed for en øget bygningsmasse på ejendommen Grundtvigs Alle 95
5	Stationsvej, Nordborg	Ændringen sker for at give mulighed for at etablere et kulturhus i området. Nordals Skolen er under renovering og bygningerne i området skal ikke længere indgå i skoledriften.
6	Broager Stadion, Broager	Ændringen sker for at tilpasse til en tidligere ændring i skel, hvor et mindre område er tillagt en ejendom beliggende i et boligområde.
7	Gl. Fabriksvej, Nordborg	Ændringen giver mulighed for at etablere grøntsagsproduktion og besøgsfunktion nær Nordborg Resort.
8	Prins Henriks Avenue, Sønderborg	Ændringen giver mulighed for boliger i seks etager med uændret bygningshøjde.
9	Årsbjerg, Gråsten	Ændringen sker for at skabe overensstemmelse mellem kommuneplanrammen og eksisterende lokalplan. (Fejlrettelse af plangrundlaget)
10	Kongevej, Sønderborg	Ændringen sker for at sikre overensstemmelse med lokalplan for området. Anvendelse af området er i dag parkeringsplads, dette fortsætter uændret.
11	Grundtvigs Alle/Rojumvej, Sønderborg	Ændringen giver mulighed for boliger (herunder studieboliger) opført som etagebyggeri i 2 etager.

12	Dybbøl Langbro,
Sønderborg	Ændringen giver mulighed for at ejendommene inden for rammen kan udnyttes fleksibelt til både boligformål og kontor- og serviceerhverv.
13	Helhedsplan Vollerup	Ændringen indfører ”Helhedsplan Vollerup” i kommuneplanen, så kommende lokalplanlægning skal tage udgangspunkt i helhedsplanen.

Rækkefølgebestemmelser fjernes og giver mulighed for lokalplanlægning i alle de rammelagte områder inden for planperioden. |
| 14 | Grundtvigs Alle/B.S.
Ingemanns Vej, Sønderborg | Ændringen giver mulighed for at opføre byggeri i fire fulde etager med uændret bygningshøjde. Området udlægges til blandede byfunktioner for at aktivere et centralt beliggende område til en blanding af funktioner. |
15	Nellemannsvej, Sønderborg	Ændringen skaber bedre administrationsgrundlag ved at fastholde områdets struktur med en bebyggelsesprocent, der matcher områdets karakter.
16	Lundevej, Havnbjerg	Ændringen øger den tilladte miljøklasse fra 5 til 6 for at muliggøre en bredere anvendelse.
17	Kærvej, Sønderborg	Ændringen gør det muligt at anvende området med vandrehjem til boligformål.
18	Borgmester Blomgrens
Plads, Nordborg	Ændringen muliggør at 1200 m ² ubebygget areal kan indgå i kommende lokalplan til boligformål.

Forudsat udvalgets godkendelse sendes planforslaget i offentlig høring i otte uger. Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at afholde et borgerinformationsmøde i forbindelse med den offentlige høring, da ændringerne i plangrundlaget er af mindre karakter. Kommuneplantillægget vil give grundlag for at igangsætte lokalplanpligtige projekter. Ved hver enkelt lokalplan vil behovet for borgerinformationsmøder blive vurderet.

Der er foretaget en miljøscreening, som viser, at forslaget til kommuneplantillæg ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger. Derfor har der ikke været behov for at foretage en miljøvurdering.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Bilag

Forslag Kommuneplantillæg 4

Miljøscreening KP tillæg 4

Punkt 5: Drøftelse af helhedsplanen for Havnbjergområdet

24/16686

Sagsresumé

I forbindelse med Byrådets godkendelse af forslag til Kommuneplan 2023-2035 på byrådsmødet den 21. juni 2023 blev det besluttet, at der skal udarbejdes tre helhedsplaner for hhv. Havnbjerg, Dybbøl og Kær. Helhedsplanen for Havnbjerg er udarbejdet som led i den kommende kommuneplanrevision og skal understøtte en samlet og bæredygtig udvikling af området. Planen har naturen som gennemgående greb.

Blandt forslagene er etablering af en ny skovbebyggelse nord for Nordborgvej, en tunnel for bløde trafikanter, ny indgang til Naturpark Nordals via Piledamsvej og en blå-grøn forbindelse fra bypark til Oksbøl Skov. Derudover foreslås forbedret adgang til Havnbjerg Strand samt ny stiforbindelse mellem Bundsø og Oksbøl Skov. Planen bygger videre på tidligere strategier for Nordals og visionen om at forbinde natur, rekreative muligheder og byudvikling.

Sagen understøtter Byrådets Vision om 'Levende byer, lokalsamfund og fællesskaber' og 'Grøn omstilling og jobvækst' ved gøre Havnbjerg til et attraktivt sted at bo og besøge – med fokus på grønne forbindelser, vand i landskabet og styrkede forbindelser.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at drøfte

- forslag til helhedsplan for Havnbjergområdet

Sagsfremstilling

I forbindelse med Byrådets godkendelse den 21. juni 2023 af forslag til Kommuneplan 2023-2035 blev det på byrådsmødet besluttet, at der skal udarbejdes tre helhedsplaner for hhv. Havnbjerg, Dybbøl og Kær. Helhedsplaner har til formål at understøtte arbejdet i den kommende kommuneplanrevision.

Med afsæt i en helhedsorienteret tilgang til planlægningen og blik for områdets udfordringer og potentialer medvirker helhedsplanen for Havnbjergområdet, der nu forelægges til udvalgets drøftelse, til at revidere og udpege nye arealer for erhverv, boliger og rekreative områder.

Overordnet anbefales det i helhedsplanen, at Havnbjerg udvikles med naturen som forbillede med det formål at gøre Havnbjerg til et attraktivt område at bo og besøge i fremtiden. Særligt fokuserer helhedsplanen på at bringe vandet tilbage i landskabet, og at det kombineres med grønne områder. Dette er i tråd med Bystrategien for Nordborg-Havnbjerg fra 2019, der har Naturen der samler som ét af fire fokuspunkter. Hermed menes, at sammenhængen mellem Nordborg og Havnbjerg skal styrkes via den natur og de rekreative muligheder den bringer. I den forbindelse blev en styrkelse af sammenhængen mellem Nordborg Resort, Alsstien, Naturpark Nordals og områdebyen Nordborg via attraktive stier, cykel- og mountainbike ruter til glæde for turister og borgere italesat. Lignende perspektiver er beskrevet i Hvidbog for Nordals, Masterplan for Nordals fra 2020, og Naturbyklynge strategi for Havnbjerg fra 2022.

Forslaget til helhedsplanen for Havnbjerg bygger videre på disse tanker. Fra helhedsplanen kan følgende væsentlige

konkrete og centrale nedslag ses i helhedsplanen:

Natur og lokalt samarbejde som grundprincip: Natur og landskab skal være centrale elementer i Havnbjergs identitet og udvikling. Lokal forankring og samarbejde med borgere og interessenter prioriteres.

- A. Fremtidig Skovbebyggelse nord for Nordborgvej: Planlægges udlagt som perspektivområde på ca. 40 hektar.
- B. Der etableres en tunnel for bløde trafikanter under Nordborgvej som skal sikre sammenhæng til Havnbjerg, Oksbøl Skov, Havnbjerg Center med dagligvarebutik og Naturpark Nordals.
- C. Adgang og klimatilpasning ved Havnbjerg Strand: Der etableres to parkeringspladser for på sigt at sikre adgang til stranden, også efter stormflod. En gangbro langs kanten af mosen sikrer adgang for fodgængere og cyklister og skaber universel adgang for alle.
- D. Ny ankomst til Naturpark Nordals ved Piledamsvej: Naturparkens indgang rykkes frem til Piledamsvej. Piledamsvej-projektet, skabt af Aktivt Havnbjerg Sogn, styrker biodiversitet og lokal identitet. Naturpark Nordals bruges som løftestang for byudvikling med naturen som samlende kraft.
- E. Omdannelse af idrætsanlægget til bypark: det forhenværende idrætsanlæg syd for Havnbjerg gamle skole omdannes til en bypark. Parken kobles på det grønne strøg med naturligt vand i landskabet, dvs. en blå-grøn forbindelse, der forbinder Oksbøl Skov til hele Havnbjerg.
- F. Ønske om ny stiforbindelse og parkering ved Bundsø: Stien på dæmningen langs Bundsøs sydlige bred skal forbindes til Oksbøl Skov. Ny parkeringsplads etableres øst for Bundsø. Den endelige rute og parkeringsområdet, skal afklares med lodsejere i området, Naturstyrelsen, Naturpark Nordals og Aage V. Jensens Naturfond.

Der henvises til vedlagte helhedsplan og notat for mere uddybende beskrivelser af planens indhold og områdets eksisterende forhold, herunder vedlagte kortbilag. Forslaget præsenteres for udvalget på mødet.

Der er udarbejdet en ekstern vanddisponeringsplan for området, som bl.a. belyser oversvømmelsestruede områder, vandløb, terrænnært grundvand og stigende havvandstand for at kunne tage de rette forbehold i planlægningen. Resultatet af vanddisponeringens analyser giver forvaltningen et godt grundlag for at foretage realreservationer til vandhåndtering af hhv. hverdagsregn og ekstremregn.

Videre proces

Forud for udvalgets drøftelse er der afholdt en borgercafe i Havnbjerg, hvor interesserede har haft mulighed for at høre nærmere om planens forslag. Input fra borgercafeen og udvalgets drøftelse indarbejdes i helhedsplanen. Helhedsplanen forventes forelagt til Teknik-, By-, og Boligudvalgets godkendelse i slutningen af 3. kvartal 2025. Efter vedtagelsen indarbejdes helhedsplanen i næste kommuneplan.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet det er en drøftelsessag.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Drøftet.

Bilag

Helhedsplan Havnbjergområdet 250521

Beskrivelse helhedsplan for Havnbjergområdet

Punkt 6: Drøftelse af igangsættelse af områdefornyelsesproces i Gråsten

24/19663

Sagsresumé

Byrådet har i forbindelse med budgetaftalen 2024-2027 afsat 2 mio. kr. årligt fra 2024 til bystrategiarbejde, som supplerer de eksisterende 0,5 mio. kr. til borgerdrevne projekter i hver af de otte byer. Midlerne har tidligere finansieret blandt andet shelters, kunstpladsforskønnelse og julebelysning.

Forvaltningen foreslår at lade en del af midlerne understøtte en helhedsorienteret tilgang til de forskellige byudviklingsprojekter, processer og initiativer, der er i Gråsten. Forvaltningen vurderer, at disse med fordel bør sammentænkes for at sikre bedst mulig effekt og synergi og dermed udvikle og udnytte Gråstens potentialer, så fokusområder i bystrategien realiseres.

Forvaltningen anbefaler på denne baggrund, at der igangsættes en områdefornyelse i Gråsten bymidte. Til formålet skal der i samarbejde med byens aktører udarbejdes et byfornyelsesprogram.

Sagen er i overensstemmelse med Byrådets Vision om at udvikle bæredygtige byer og lokalsamfund med fokus på fremtiden samt en turistdestination i særklasse. Derudover understøtter sagen arbejdet med bystrategien for området ved at styrke bymidten i Gråsten.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at drøfte

- igangsættelse af en områdefornyelse i Gråsten bymidte.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog den 24. august 2022 en bystrategi for Gråsten-Rinkenæs-Egernsund, hvor en af indsatsområderne er at styrke Gråstens bymidte. Bymidten er i dag præget af et faldende butiksliv, nedslidte bygninger og infrastruktur og mangel på liv.

Bymidten har dog et stort potentiale grundet et stort opland samt nærhed til turistattraktioner fx Gråsten Slot, Den Kongelige Køkkenhave og Marina Fiskerhuset.

Gråsten Forum har i februar 2025 afsluttet en proces for udarbejdelse af en ny masterplan for området. Sideløbende har Gråsten Forum sammen med Gråsten Handel og øvrige aktører netop afsluttet en proces, der sigter mod mere liv i bymidten. Det har resulteret i nye netværker og dialoger imellem byens aktører samt forskellige aktiviteter på torvet, der har henvendt sig flere aldersgrupper.

Områdefornyelse for Gråsten

Med udgangspunkt i dette anbefaler forvaltningen, at der igangsættes en områdefornyelse i Gråsten, der vil understøtte dette momentum for udvikling i bymidten.

I budgetaftale 2024-2027 fremgår det, at der fra 2024 årligt afsættes 2 mio. kr. til arbejdet med bystrategier. Midlerne supplerer de eksisterende bystrategimidler på 0,5 mio., der er øremærket hver især af de byer, der har fået udarbejdet en bystrategi, og som tildeles projekter drevet af borgerne selv. Eksempler på midlernes anvendelse har været shelters, forskønnelse af kunstplads, materiale til bedre formidling af lokalhistorie, samt julebelysning.

En områdefornyelse er en indsats, der dækker et afgrænset område i byer på 4.000-20.000 indbyggere. Indsatsen er statsstøttet og kan indebære såvel anlægsprojekter, fx aktiviteter og projekter af mere social karakter. Indsatsen er helhedsorienteret og sker i samarbejde med lokale borgere og aktører.

Der er på nuværende tidspunkt igangsat en områdefornyelse i Augustenborg. Erfaringer fra denne proces vil indgå i forvaltningens arbejde med områdefornyelsen i Gråsten.

Områdefornyelsesprogram

For at gennemføre en områdefornyelse skal der udarbejdes et områdefornyelsesprogram, der godkendes af Byrådet. Programmet skal indeholde følgende:

- En beskrivelse af indsatsområder
- En afgrænsning af området
- En handlings- og tidsplan
- En beskrivelse af kommunale og private initiativer
- Et budget
- Målbare succeskriterier.

Forvaltningen planlægger, at et forslag til områdefornyelsesprogrammet er klar til politisk behandling i første kvartal af 2026. På baggrund af udvalgets drøftelser lægger forvaltningen op til følgende procesplan:

Q2 2025	Byrådet godkender Gråsten bymidte til områdefornyelse
Q3 2025	Borgermøde og etablering af arbejdsgrupper Udarbejdelse af byfornyelsesprogram i samarbejde med lokale aktører
Q4 2025	Programmet skitserer de konkrete initiativer i forbindelse med områdefornyelsen
Q2 2026	Politisk godkendelse af byfornyelsesprogram. Projektet oprettes i Plan- og Landdistriktsstyrelsen
2026-2028	Projektering
2028-2030	Implementering

2031 Samtlige indsatser skal være gennemført inden 5 år

Projektet kan opnå 60 procent refusionsmidler fra den statslige bymidtepulje, og midlerne er betinget af kommunal medfinansiering. Dette giver mulighed for at optimere de allerede afsatte bystrategimidler. En forventet økonomisk ramme vil blive fremlagt i forbindelse med et kommende beslutningspunkt.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Drøftet.

Punkt 7: Orientering om anvendelse af bystrategimidler til borgerprojekter i Gråsten-Rinkenæs-Egernsund

24/16576

Sagsresumé

Byrådet vedtog den 9. august 2022 bystrategien for Gråsten-Rinkenæs-Egernsund.

Byrådet har afsat en pulje til realisering af borgerinitiativer, der understøtter de otte bystrategier, hvoraf 0,5 mio. kr. er afsat til borgerinitiativer i forbindelse med bystrategien for Gråsten-Rinkenæs-Egernsund.

Puljen blev annonceret den 28. januar 2025, med ansøgningsfrist den 31. marts 2025. Der er indkommet tre ansøgninger til i alt 245.000 kr.

Alle tre projekter støtter op om bystrategien og der er givet tilsagn til alle ansøgere.

Sagen er i overensstemmelse med Byrådets Vision om at udvikle bæredygtige byer og lokalsamfund, med fokus på en målrettet udvikling af kommunens større byer.

Teknik-, By- og Boligudvalget orienteres om sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

I forbindelse med Planstrategi 2015 besluttede Byrådet den 6. januar 2016, at der, i samarbejde med lokale kræfter, skal udarbejdes strategier for udviklingen af kommunens større byer.

Der er på nuværende tidspunkt vedtaget bystrategier for Sønderborg, Augustenborg, Broager, Nordborg-Havnbjerg og Gråsten-Rinkenæs-Egernsund.

Byrådet har afsat en pulje til realisering af borgerinitiativer, der understøtter de otte bystrategier, hvoraf 0,5 mio. kr. er afsat til borgerinitiativer i forbindelse med bystrategien for Gråsten-Rinkenæs-Egernsund. Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte den 29. august 2018 retningslinjer for puljen til borgerinitiativer.

Puljen blev annonceret den 28. januar 2025, med ansøgningsfrist den 31. marts 2025. Der er indkommet tre ansøgninger til i alt 245.000 kr. De resterende 255.000 kr. vil kunne søges, når puljen annonceres igen på et senere tidspunkt.

Ansøgning 1

Gråsten Forum har søgt 155.000 kr. til etablering af turistskilte. Midlerne skal dække omkostninger i forbindelse med layout, selve skiltene, samt montering af skiltene.

Ansøgning 2

Egernsund KIF har søgt 50.000 kr. til etablering af padelbaner. Midlerne suppleres af egenbetaling samt øvrige puljemidler.

Ansøgning 3

Egernsund Borgerforening har søgt 40.000 kr. til velkomstfoldere til tilflyttere. Midlerne dækker omkostninger til oversættelse til engelsk og tysk, layout og tryk.

Alle tre ansøgninger omhandler temaer beskrevet i bystrategien og støtter op om bystrategiens mål om at gøre området mere attraktivt for beboere, tilflyttere og turister.

Tilsagnet er betinget af, at ansøgerne indhenter de nødvendige godkendelser i forbindelse med projektet.

Forvaltningen har gennemgået ansøgningerne med udgangspunkt i de retningslinjer, som Byrådet godkendte den 29. august 2018. Retningslinjerne er vedlagt som bilag.

Beløbene ligger under grænsen for politisk beslutning jf. retningslinjerne.

I tillæg til midlerne afsat til borgerinitiativer, blev der i budgetaftalen for 2024 afsat årlige 2 mio. kr. i 2024, 2025, 2026 og 2027. Midlerne er tiltænkt at fastholde den strategiske udvikling af bystrategibyerne.

Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte den 9. april 2024 kriterier til fordeling af bystrategimidlerne, der fordeles og udmøntes af forvaltningen. Midlerne afsat til strategiske indsatser er endnu ikke udmøntet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker indenfor den afsatte pulje.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Retningslinjer-til-puljen-for-borgerinitiativer-i-forbindelse-med-bystrategierne-vedtaget

Punkt 8: Godkendelse af høring af forslag til lokalplan 1.1-4 Dagligvarebutik ved Vestergade, Guderup

24/5980

Sagsresumé

Teknik- By- og Boligudvalget igangsatte den 5. marts 2024 udarbejdelse af en lokalplan med tilhørende miljøscreening for en dagligvarebutik ved Vestergade i Guderup.

Lokalplanen udarbejdes for at muliggøre opførelsen af en dagligvarebutik ved Vestergade i Guderup, matr.nr. 358, 359, 618, 619 og 1093 Guderup, Egen. Området ligger i den sydlige del af Guderup og udgør et areal på ca. 9.000 m².

Området er i dag lokalplanlagt, men forvaltningen vurderer, at en realisering af projektet kræver, at der udarbejdes en ny lokalplan for området.

Forvaltningen vurderer, at lokalplanen er i overensstemmelse med Kommuneplan 2023-2035. Det er derfor ikke nødvendigt at lave et kommuneplantillæg.

Der er udarbejdet en miljøscreening af planen, som konkluderer, at forslaget til lokalplanen ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger og at der ikke er krav om at udarbejde en miljøvurdering.

Lokalplanen er placeret i en kategori B, jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner.

Projektet understøtter Byrådets Vision 2022-2025 om at understøtte udviklingen af kommunens lokalsamfund. Projektet understøtter ligeledes arkitektur- og bevaringspolitikens værdier og målsætningen om skabe områder, der har høj kvalitet, hvad angår arkitektonisk indpasning, funktion og danner rammen om det gode liv i byer og bykerner.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at forslag til lokalplan 1.1-4 Dagligvarebutik ved Vestergade, Guderup sendes i offentlig høring i fire uger
- miljøscreeningen for området.

Sagsfremstilling

Teknik-, By- og Boligudvalget igangsatte den 5. marts 2024 udarbejdelse af en lokalplan med tilhørende miljøscreening for en dagligvarebutik ved Vestergade i Guderup.

Lokalplanen udarbejdes for at muliggøre opførelsen af en dagligvarebutik ved Vestergade i Guderup, matr.nr. 358, 359, 618, 619 og 1093 Guderup, Egen. Området ligger i den sydlige del af Guderup og udgør et areal på ca. 9.000 m².

Området er i dag lokalplanlagt, men forvaltningen vurderer, at en realisering af projektet kræver, at der udarbejdes en ny lokalplan for området. Ved udarbejdelsen af en ny lokalplan ophæves den eksisterende lokalplan delvist.

Den nye lokalplan har til formål at fastlægge områdets overordnede anvendelse til centerformål og fastlægge områdets konkrete anvendelse til detailhandel i form af én enkeltstående dagligvarebutik med tilhørende parkeringsareal. Lokalplanen har ligeledes til formål at muliggøre boligformål inden for en del af lokalplanområdet. Dette skyldes, at lokalplanen også omfatter to boligejendomme nord for Vestergade, henholdsvis Vestergade 18 og 20. Disse fastholdes til boligformål, men omfattes af lokalplanen for at kunne sikre etablering af to støjskærme mod Vestergade.

Herudover har lokalplanen til formål at sikre en hensigtsmæssig trafikafvikling på Vestergade, ved krydset mellem Nordborgvej, Dyndved Gade og Vestergade, samt til formål at sikre etablering af afværgeforanstaltninger i form af støjskærme, så støjbelastningen fra dagligvarebutikken overholder Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for virksomhedsstøj mod nærmeste boliger.

Lokalplanområdet ligger hovedsageligt i rammeområde 1.1.003.C, som er udlagt til centerformål, herunder detailhandel, servicevirksomheder, boliger, offentlige og kulturelle formål samt erhverv uden genevirkning for omgivelserne. De to boligejendomme Vestergade 18 og 20 nord for Vestergade, ligger i rammeområde 1.1.005.B, som er udlagt til boligformål i form af åben-lav og tæt-lav boliger.

Forvaltningen vurderer, at lokalplanen er i overensstemmelse med Kommuneplan 2023-2035. Det er derfor ikke nødvendigt at lave et kommuneplantillæg.

Området ligger hovedsageligt i byzone, mens en mindre del af området ligger i landzone. Ved lokalplanens endelige vedtagelse overføres de dele, som ligger i landzone til byzone.

Der er udarbejdet en miljøscreening af planen, som konkluderer, at forslaget til lokalplanen ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger og at der ikke er krav om at udarbejde en miljøvurdering.

Lokalplanen er placeret i en kategori B, jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner.

Forudsat udvalgets godkendelse sendes lokalplanforslaget i offentlig høring i fire uger. Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at afholde et informationsmøde som en del af den offentlige høring, da forvaltningen allerede er i løbende dialog med nærområdet. Berørte parter og naboer vil blive orienteret forud for høringsfasen.

Klimaforhold

Forvaltningen vurderer, at lokalplanen ikke påvirkes væsentligt af klimaforhold.

Trafikale forhold

Der skal i forbindelse med etablering af overkørsel til dagligvarebutikkens areal, etableres venstresvingsbane på Vestergade i krydset mellem Nordborgvej, Dyndved Gade og Vestergade.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser. Det bemærkes at der skal etableres en svingbane, men etablering finansieres af bygherre.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Ikke godkendt. Sagen sendes retur til forvaltningen.

Bilag

Lokalplanforslag 1.1-4 Dagligvarebutik ved Vestergade, Guderup

Miljøscreeningsskema 1.1-4

Punkt 9: Godkendelse af høring af forslag til lokalplan 4.2-32 for Overgangsboliger ved Herberget Alberta på Vøl-Bogade i Sønderborg

24/18197

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget en henvendelse fra Kirkens Korshær Sønderborg, som ønsker at udvikle og optimere Herberget Albertas eksisterende faciliteter på Vøl-Bogade i Sønderborg.

I den forbindelse etableres 23 nye overgangsboliger, der svarer til forsorgshjemspladser, oprettet efter servicelovens § 110. Boligerne erstatter de nuværende 23 forsorgshjemspladser, som Kirkens Korshær råder over i Sønderborg Kommune, der i dag er fordelt på henholdsvis Vølbogade 8, Ahlmannsvej 46 og Goethesgade 6.

Området er udlagt til centerformål ifølge Sønderborg Kommuneplan 2023-2035, men projektets omfang medfører, at der skal udarbejdes en ny lokalplan.

Der er foretaget en miljøscreening, som viser, at forslaget til lokalplanen ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger. Derfor har der ikke været behov for at foretage en miljøvurdering.

Lokalplanen er placeret i en kategori B jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner.

Forud for den politiske behandling af forslaget, har forvaltningen i samarbejde med Kirkens Korshær, afholdt et borgerinformationsmøde den 20. maj 2025 for de nærmeste naboer til lokalplanområdet.

Forudsat udvalgets godkendelse, sendes lokalplanforslaget i offentlig høring i fire uger.

Projektet understøtter Byrådets vision om at sikre tryghed, omsorg og støtte til dem, der har brug for det, så alle kan trives og udvikle sig.

Projektet understøtter ligeledes arkitektur- og bevaringspolitikens værdier samt målsætningen om, at lokalisere udviklingsmuligheder i dialog med brugerne og på tværs af interessenter og skabe byområder, der danner rammen om det gode liv.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at forslag til lokalplan 4.2-32 for overgangsboliger ved Herberget Alberta på Vøl-Bogade i Sønderborg, sendes i offentlig høring i fire uger.
- miljøscreeningen for området.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har modtaget en henvendelse fra Kirkens Korshær Sønderborg, som ønsker at udvikle og optimere Herberget Albertas eksisterende faciliteter på Vøl-Bogade i Sønderborg.

I den forbindelse etableres 23 nye overgangsboliger, der svarer til forsorgshjemspladser, oprettet efter servicelovens § 110. Boligerne erstatter de nuværende 23 forsorgshjemspladser, som Kirkens Korshær råder over i Sønderborg Kommune, der i dag er fordelt på henholdsvis Vølbogade 8, Ahlmannsvej 46 og Goethesgade 6. De to sidstnævnte adresser forventes frasolgt, når de nye overgangsboliger er etableret på Vøl-Bogade.

De nye overgangsboliger ønskes opført for at imødekomme fysiske rammer, der kan understøtte Housing First-principperne i henhold til den nye hjemløse reform, som Folketinget vedtog i maj 2023. Deri er fokus bl.a. på at få hjemløse borgere hurtigere i egen bolig. Samtidig er ønsket at få skabt gode og trygge rammer for den enkelte beboer under det midlertidige ophold hos Herberget Alberta, hvor borgeren rustes til at komme i egen bolig. Dette sideløbende med, at det konkrete bolig- og bostøttebehov afklares.

På denne baggrund godkendte Teknik-, By- og Boligudvalget den 6. februar 2024, at igangsætte udarbejdelsen af en ny lokalplan, og forvaltningen har nu udarbejdet et lokalplanforslag, der muliggør det ansøgte projekt.

Lokalplanen skaber mulighed for ombygning og modernisering af eksisterende forsorgsboliger på Vøl-Bogade 8-10, opførelse af 20 mindre boligenheder samt etablering af gode, udendørs fælles- og opholdsarealer. Naboejendommen på Vøl-Bogade 6 indlemmes ligeledes i projektet for at muliggøre etablering af boligerne samt udvidelse af administrationen. Endelig muliggør lokalplanen alternative anvendelser til centerformål, såfremt den nuværende anvendelse måtte ophøre.

Forvaltningen vurderer, at lokalplanforlaget er i overensstemmelse med Kommuneplan 2023-2035. Der er derfor ikke udarbejdet et kommuneplantillæg.

Der er foretaget en miljøscreening, som konkluderer, at forslaget til lokalplanen ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger. Der er således ikke krav om at udarbejde en miljøvurdering.

Lokalplanen er placeret i en kategori B jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner.

Forud for den politiske behandling af forslaget, har forvaltningen i samarbejde med Kirkens Korshær, afholdt et borgerinformationsmøde den 20. maj 2025, hvor 16 af de nærmeste naboer til lokalplanområdet deltog.

På mødet blev projektet præsenteret af bygherre og dennes rådgiver, og forvaltningen redegjorde overordnet for lokalplanforslagets indhold og den forestående høringsproces.

Der fremkom på mødet bekymringer og spørgsmål til bl.a. indblik- og støjpåvirkning fra altaner og udendørs opholdsarealer, orientering af boliger og optimering af eksisterende afskærmning i skel.

Forvaltningen har på den baggrund tilrettet lokalplanforslagets bestemmelser vedrørende hegning og vurderer, at lokalplanen muliggør foranstaltninger, som kan imødekomme de bekymringer, der blev rejst under mødet. Kirkens Korshær agter desuden at invitere naboerne ind i videre drøftelser om konkrete tiltag, som kan iværksættes for at fremme naboskabet både her og nu, og i relation til projektet.

Klimaforhold

Forvaltningen vurderer, at projektet ikke påvirkes væsentligt af klimaforhold.

Trafikale forhold

Forvaltningen vurderer, at planlægningen ikke vil påvirke de trafikale forhold i området.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Godkendt.

Bilag

Lokalplanforslag 4.2-32

Miljøscreening lokalplanforslag 4.2-32

Punkt 10: Godkendelse af supplerende høring af forslag til lokalplan 1.2-6 for dagligvarebutik ved Piledamsvej i Havnbjerg, Nordborg

24/4351

Sagsresumé

Teknik-, By- og Boligudvalget besluttede den 6. februar 2024 at igangsætte planlægning for en ny dagligvarebutik på en del af matr.nr. 589, Havnbjerg ejerlav, som ligger på hjørnet af Nordborgvej og Piledamsvej i Havnbjerg.

Forvaltningen har på denne baggrund udarbejdet forslag til lokalplan 1.2-6 for dagligvarebutik ved Piledamsvej i Havnbjerg, Nordborg, som Teknik-, By- og Boligudvalget den 1. oktober 2024 godkendte at sende i fire ugers offentlig høring.

Høringen forløb i perioden den 30. oktober til den 7. november 2024, hvor forvaltningen modtog høringssvar fra blandt andre REMA Etablering A/S, som har foreslået ændringer i lokalplanområdets disponering. Udvalget anmodes derfor om at godkende, at et revideret lokalplanforslag sendes i supplerende høring.

Forvaltningen vurderer, at projektet er i overensstemmelse med kommuneplanen, hvor området er udlagt til centerformål og lokalcenter. Der er derfor ikke udarbejdet et kommuneplantillæg.

Der er foretaget fornyet behandling af miljøscreeningen i forbindelse med tilretning af lokalplanforslaget, og den viser fortsat, at forslaget til lokalplanen ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger. Der således ikke krav om at udarbejde en miljøvurdering.

Lokalplanforslaget er placeret i en kategori B jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner.

Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at afholde et borgerinformationsmøde i forbindelse med den supplerende høring, da der den 6. marts 2024 har været afholdt borgermøde om de igangværende udviklingsplaner for Havnbjerg.

Forudsat udvalgets godkendelse, sendes det reviderede lokalplanforslag i fire ugers supplerende offentlig høring.

Projektet understøtter Byrådets vision om at fremme udviklingen af kommunens lokalsamfund og udnytte potentialerne på Nordals til gavn for den samlede turismeudvikling i kommunen.

Projektet er i tråd med ”Masterplan for Nordals” og ”Naturbyklynge strategi” for Havnbjerg. Desuden understøtter planlægningen arkitektur- og bevaringspolitikens værdier samt målsætningen om at styrke helheden i eksisterende og nye erhvervsområder samt skabe byområder, der danner rammen om det gode liv.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at et revideret forslag til lokalplan 1.2-6 for dagligvarebutik ved Piledamsvej i Havnbjerg, Nordborg, sendes i supplerende offentlig høring i fire uger.
- den tilrettede miljøscreening for området.

Sagsfremstilling

Teknik-, By- og Boligudvalget besluttede den 6. februar 2024 at igangsætte planlægning for en ny dagligvarebutik på hjørnet af Nordborgvej og Piledamsvej i Havnbjerg.

Lokalplanprocessen blev igangsat på baggrund af en henvendelse fra en privat udvikler, som ønsker at etablere en dagligvarebutik på en del af matr.nr. 589, Havnbjerg ejerlav. Området har et areal på ca. 15.733 kvadratmeter og ligger umiddelbart nord for det eksisterende Havnbjerg Center. Økonomiudvalget godkendte den 9. februar 2022 salg af en del af matriklen på ca. 8.500 kvadratmeter, som udgør delområde 1.

Forvaltningen har derfor udarbejdet et forslag til lokalplan 1.2-6 for dagligvarebutik ved Piledamsvej i Havnbjerg, Nordborg, som Teknik-, By- og Boligudvalget den 1. oktober 2024 godkendte at sende i fire ugers offentlig høring. Høringen forløb i perioden fra den 30. oktober til den 7. november 2024, hvor forvaltningen modtog høringssvar fra blandt andre REMA Etablering A/S. Det har medført ændringer i lokalplanområdets disponering for så vidt angår byggefeltets orientering, tilkørselsforholdene til området samt indretning af p-arealerne.

Udvalget anmodes derfor om at godkende, at et revideret lokalplanforslag sendes i supplerende høring.

Lokalplanforslaget skal muliggøre etablering af den nye dagligvarebutik, som indpasses under hensyntagen til det omkringliggende kirkelandskab samt indkigget til Havnbjerg kirke. Forslaget udlægger desuden arealerne øst for butiksområdet til nærrekreativt område, hvilket stemmer overens med ”Masterplan for Nordals” og ”Naturbyklyngestrategien” for Havnbjerg fra hhv. 2021 og 2022, hvori byens grønne forbindelser og nærrekreative områder udgør et bærende parameter som bindeled mellem Naturpark Nordals og Nordborg Resort. Dagligvarebutikken er ligeledes tænkt ind i den igangværende helhedsplan for Havnbjerg.

Området er ikke lokalplanlagt. Ifølge Sønderborg Kommuneplan 2023-35 ligger det i rammeområde 1.2.001.C, Havnbjerg Centret, som udlægger anvendelsen til centerformål. Planlægningen vil således være i overensstemmelse hermed. Der er derfor ikke udarbejdet et kommuneplantillæg.

Der er foretaget mindre justeringer af miljøscreeningen i forbindelse med tilretningen af lokalplanforslaget. Den viser dog fortsat, at forslaget til lokalplanen ikke medfører væsentlige miljøpåvirkninger og, der er således ikke krav om at udarbejde en miljøvurdering.

Området ligger i byzone og forbliver i byzone efter lokalplanudarbejdelsen.

Forudsat udvalgets godkendelse sendes det reviderede lokalplanforslag i fire ugers supplerende offentlig høring.

Lokalplanforslaget er placeret i en kategori B jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, hvilket betyder, at lokalplanen vedtages administrativt af forvaltningen, medmindre der indgives væsentlige bemærkninger i den supplerende høringsperiode.

Forvaltningen vurderer, at det ikke er nødvendigt at afholde et borgerinformationsmøde i forbindelse med den supplerende høring, da der den 6. marts 2024 har været afholdt borgermøde om udviklingsplanerne i Havnbjerg. Videre forventes projektet ikke at medføre gener for nærområdet.

Klimaforhold

Dele af lokalplanområdet er i risiko for oversvømmelse ved større regnhændelser. Derfor er der i forbindelse med planlægningen udarbejdet en vandhåndteringsplan, som belyser, hvordan projektet sikrer en optimal håndtering og forsinkelse af hverdags- og skybrudsregn i form af LAR-løsninger, som integreres landskabeligt i området. På den baggrund vurderer forvaltningen, at planlægningen ikke i væsentlig grad at få indvirkning på de omkringliggende arealer.

Trafikale forhold

Forvaltningen vurderer, at projektet ikke medfører væsentlige ændringer i de trafikale forhold.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Godkendt.

Bilag

Lokalplanforslag 2.1-6

Miljøscreening lokalplanforslag 1.2-6

Punkt 11: Godkendelse af igangsættelse af lokalplan for vindmøller ved Pøl, Sydals

25/8074

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning fra en energivirksomhed om at udskifte syv eksisterende vindmøller ved Pøl, Sydals. De syv møller på 74 meter ønskes udskiftet med tre vindmøller på 150 meter.

Forvaltningen vurderer, at det ansøgte projekt kræver udarbejdelse af en ny lokalplan samt ændring af kommuneplanens rammebestemmelser, hvilket medfører, at der skal udarbejdes et kommuneplantillæg.

Det ansøgte er listet på miljøvurderingslovens bilag 2, og er omfattet af miljøvurderingslovens § 8 stk. 1, nr. 1. Derfor vil det være nødvendigt at gennemføre en miljøvurdering af lokalplanforslaget og kommuneplantillægget.

Forudsat udvalgets godkendelse placeres lokalplanen i en kategori A, jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, med forventet opstart i 3. kvartal 2025.

Sagen understøtter Byrådets Vision, om at støtte den grønne omstilling og arbejdet med at nå målet om CO₂-neutralitet i 2029, idet projektet forventes at øge produktionen af vedvarende energi i kommunen med 37.500 megawatt-timer pr. år. Projektet understøtter dermed også ProjectZero.

Teknik-, By og Boligudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at godkende

- at der udarbejdes en lokalplan med kommuneplantillæg for vindmøller ved Pøl, Sydals.
- at der igangsættes en miljøvurdering af etablering og drift af vindmøllerne ved Pøl.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning fra en energivirksomhed om at udskifte syv eksisterende vindmøller ved Pøl, Sydals. De syv vindmøller med en højde på 74 meter ønskes udskiftet med tre vindmøller med en højde på 150 meter.

Projektområdet er allerede udlagt til vindmøller i kommuneplanen. Anlægget forventes at opnå en effekt på ca. 13,5 megawatt og en forventet produktion på cirka 48.000 megawatt-timer pr. år. Det svarer til det årlige strømforbrug for ca. 11.400 husstande. De syv eksisterende vindmøller producerer 10.500 megawatt-timer pr. år, og strømproduktionen øges derfor med 37.500 megawatt-timer ved udskiftningen.

Det ansøgte projekt er i strid med den gældende lokalplan for området, og kræver derfor en ny lokalplan. For at realisere projektet er der behov for at udarbejde et kommuneplantillæg. Dette skyldes, at den nuværende kommuneplanramme er af ældre dato, og der er kommet nye formelle krav til hvad en kommuneplanramme til vindmøller skal indeholde.

Forslag til lokalplanafgrænsningen er fastlagt ud fra projektafgrænsningen.

Området ligger i landzone og forbliver i landzone efter lokalplanudarbejdelsen.

Det ansøgte er listet på miljøvurderingslovens bilag 2, og er omfattet af miljøvurderingslovens § 8 stk. 1, nr. 1. Derfor vil det være nødvendigt at gennemføre en miljøvurdering af lokalplanforslaget og kommuneplantillægget.

Forudsat udvalgets godkendelse placeres lokalplanen i en kategori A, jf. ABC-kategoriseringen for lokalplaner, med forventet opstart i 3. kvartal 2025. Projektets karakter, placering og omfang vurderes at have offentlighedens interesse.

Forvaltningen planlægger at afholde et borgerinformationsmøde som en del af den offentlige høring i lokalområdet under lokalplanprocessen. Ansøger har afholdt en forhåndsdialogproces med lokalområdet forud for ansøgningen. Realitetsbehandlingen af denne proces er godkendt af Teknik-, By- og Boligudvalget den 6. maj 2025.

Klimaforhold

De klimamæssige forhold vil blive belyst nærmere i forbindelse med miljøvurdering af projektet.

Trafikale forhold

De trafikale forhold vil blive belyst nærmere i forbindelse med miljøvurdering af projektet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Godkendt.

Bilag

Afgrænsning af lokalplanområdet for vindmøller ved Pøl

Punkt 12: Godkendelse af forslag til bystrategi for Høruphav - Hørup - Kirke Hørup

22/15617

Sagsresumé

I forbindelse med Planstrategi 2015 besluttede Byrådet, at der i samarbejde med lokale aktører, skal udarbejdes strategier for udviklingen af kommunens større byer. Som den sjette i rækken, blev igangsættelse af bystrategien for Høruphav–Hørup–Kirke Hørup godkendt af Teknik-, By- og Boligudvalget den 3. oktober 2023.

Forvaltningen har i samarbejde med lokale borgere og aktører udarbejdet et forslag til bystrategien hen over vinteren 2024 til foråret 2025.

Forslaget til bystrategi for Høruphav–Hørup–Kirke Hørup består af fire fokusområder, der sammen angiver retningen for den fremtidige udvikling. Bystrategien skal ses som et aktivt redskab for borgerne, politikere og administrationen.

Forslaget til bystrategien har været i seks ugers offentlig høring i perioden fra den 22. april til den 22. maj 2025. Forvaltningen har modtaget to høringssvar, som ikke giver anledning til ændringer i forslaget.

Byrådet har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget, at Byrådet godkender

- forslag til bystrategi for Høruphav–Hørup–Kirke Hørup.

Sagsfremstilling

De større byer i kommunen skal og kan ikke det samme. Alle byer har deres egen identitet og rummer forskellige udviklingsmuligheder. Nogle af kommunens byer er attraktive for bosætning, andre for virksomheder, turisme, kulturhistorie, kulturliv med mere. Disse potentialer skal styrkes og synliggøres. Samtidig ønskes det at få sat byerne ind i en fælles sammenhæng, så de ikke konkurrerer indbyrdes, men sammen bidrager til en positiv udvikling af kommunen som helhed.

Bystrategierne er således med til at sætte rammer og retning for fremtidige handlinger og initiativer i de større byer. De er aktive redskaber for forvaltningen, ligesom politikerne kan anvende dem i forhold til prioriteringer og borgerne i forbindelse med etablering af lokale projekter.

Arbejdet med bystrategierne bidrager ligeledes til at styrke samarbejdet og netværksdannelsen mellem byerne, politikere, erhvervslivet, borgere og øvrige aktører.

Teknik-, By- og Boligudvalget godkendte den 3. oktober 2023 igangsættelse af bystrategi for Høruphav–Hørup–Kirke Hørup. Området er det sjette ud af i alt otte byområder i Sønderborg Kommune, der udarbejdes en bystrategi for.

Første fase af processen for udarbejdelse af strategien er gennemført, og der foreligger nu et forslag. Forslaget er blevet udarbejdet i samarbejde med lokale borgere og aktører, dels gennem brug af den digitale platform Story Map, dels gennem en fysisk workshop med cirka 40 deltagere.

Forslaget til bystrategien indeholder følgende fire fokusområder, der sætter den fremtidige retning for områdets udvikling:

- Byområdets sammenhæng
- En stærk og velfungerende bymidte
- Maritim kulturhistorie
- Rammer for fællesskaber

De fire fokusområder er udvalgt med henblik på at understøtte byens særlige styrker og nuværende udvikling.

Forslaget til bystrategien er blevet drøftet ad to omgange: Først i en arbejdsgruppe bestående af lokale borgere, dernæst af Teknik-, By- og Boligudvalget den 1. april 2025. Forslag og rettelser fra drøftelserne er løbende blevet indarbejdet i forslag til bystrategi for Høruphav – Hørup – Kirke Hørup. Afslutningsvist har forslaget været i fire ugers offentlig høring i perioden fra den 22. april til den 22. maj 2025. Forvaltningen har modtaget to høringsvar, som ikke giver anledning til yderligere ændringer i forslaget.

Forslaget er vedlagt som bilag. Forudsat udvalgets godkendelse vil det blive præsenteret på en borgercafé den 10. september 2025 på Knøs Gård.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Teknik-, By- og Boligudvalget anbefaler indstillingen.

Bilag

Udkast_Bystrategi Høruphav-Hørup-Kirke Hørup

Høringsvar

Punkt 13: Godkendelse af scenarie for etablering af nyt kulturhus i Nordborg

22/6502

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 26. april 2023 at indsende en ansøgning om deltagelse i forsøgsordningen Frie Bymidter med Nordborg bymidte som projektområde. Den 6. oktober 2023 blev projektet godkendt med en støttesum på 9,3 mio. kr. fra staten.

Projektet omfatter flere delprojekter, herunder etablering af et nyt kulturhus i Nordborg. I henhold til forsøgsordningens krav er kommunen forpligtet til at realisere de enkelte delprojekter inden udgangen af 2029 for at modtage den statslige medfinansiering.

Forvaltningen har i efteråret 2024 og begyndelsen af 2025 gennemført en omfattende inddragelsesproces for at kvalificere arbejdet med kulturhuset. Forvaltningen har med det afsæt afsøgt forskellige scenarier for etablering af et nyt kulturhus og forelægger på den baggrund et scenarie for mindre nybyg til udvalgets godkendelse.

Sagen understøtter Byrådets Vision om at udvikle kommunens kultur- og fritidsliv samt styrke identiteten og fællesskabet som rammen om det gode liv. Projektet følger ligeledes arkitektur- og bevaringspolitikens værdier samt målsætningen om at styrke kommunens byer og bykerner.

Sagen forelægges til Teknik-, By- og Boligudvalgets godkendelse. Samme sag behandles sideløbende i Udvalgets for Kultur-, Idræt- og Medborgerskabs godkendelse.

Økonomiudvalget har beslutningskompetencen om køb og salg af ejendom, og Byrådet har beslutningskompetencen om bevillinger, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik, By- og Boligudvalget at godkende

- Scenariet med mindre nybyg, hvor der etableres et nybygget kulturhus med bibliotek, borgerservice og foreningsfaciliteter på samlet cirka 700 kvm på Stationsvej, Nordborg.

Godkendelsen sker under forudsætning af ligeledes godkendelse i Udvalget for Kultur, Idræt og Medborgerskab.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 26. april 2023 at indsende en ansøgning om deltagelse i forsøgsordningen Frie Bymidter med Nordborg bymidte som projektområde. Målsætningen for Frie Bymidter er at skabe mere liv i bymidten, have flere og mere bynære funktioner, skabe bedre forbindelser på tværs af bymidten, styrke foreningslivet samt bidrage til, at byen bliver et mere attraktivt besøgsmaal.

Projektet omfatter flere delprojekter, herunder udarbejdelse af en dispositionsplan for Stationsvej, etablering af et nyt kulturhus, udvikling af Springvandshaven samt salg af kommunale ejendomme. Den 6. oktober 2023 blev projektet godkendt med en støttesum på 9,3 mio. kr. fra staten. Den samlede økonomi for projektet er 20,75 mio. kr., heraf er der afsat 17 mio. kr. til kulturhuset.

Kulturhuset skal være byens nye centrale samlingssted, og det skal som minimum rumme velfærdsfunktioner i form af et bibliotek, borgerservice og foreningsfaciliteter, jf. kravene fra forsøgsordningen. Det skal være etableret senest den 31. december 2029 for at kunne modtage statslig finansiering i henhold til forsøgsordningens krav. Hvis Sønderborg Kommune ikke opfører et kulturhus inden udgangen af 2029, bortfalder den statslige støtte på 9,3 mio. kr. til projektet som helhed.

Inddragelse af lokale borgere og aktører

Et væsentligt element i forsøgsordningen er inddragelse af lokale borgere og aktører i projektet. Forvaltningen har i løbet af efteråret 2024 og starten af 2025 gennemført en omfattende inddragelsesproces for at kvalificere arbejdet med kulturhuset. Der er blandt andet afholdt workshops med omkring 175 borgere (børn, unge og voksne) og dialogmøder med lokale aktører. Inddragelsen har vist et stort engagement og grundlæggende opbakning til projektet.

De afholdte workshops har indhentet de lokales ønsker og forslag til kulturhuset, herunder til faciliteter, funktioner, målgrupper og input til en samlet vision. Med afsæt i inddragelsesprocessen er der formuleret følgende vision for kulturhuset:

Et kreativt mødested for alle på tværs af generationer og kulturer - et mangfoldigt hus, der samler Nordborg og områdets aktører.

Afsøgte scenarier for etablering af et nyt kulturhus

På baggrund af input fra inddragelsesprocessen har forvaltningen afsøgt forskellige scenarier for etablering af et nyt kulturhus med fokus på nybyg eller transformation. Forvaltningen anbefaler et mindre nybyg på baggrund af nedenstående beskrivelse samt den økonomiske ramme til det samlede projekt.

For alle scenarier gælder:

- At flytningen af biblioteksfunktionen understøtter dispositionsplanen for Stationsvej om at skabe mere liv i bymidten med flere bynære funktioner.
- At der vil være færre kvadratmeter til bibliotek i nybyg i forhold til det nuværende bibliotek i Nordborg. Desuden skal bygningen fungere som kulturhus og rumme kulturhusfaciliteter. Begge dele stiller særlige krav til bygningen, indretning samt til samspillet med Nordals-Skolen og dens faciliteter.
- At indretningen af det nye kulturhus stiller store krav om nytænkning for at kunne rumme de forskellige aktiviteter på få kvadratmeter. Særligt ved nybyg er der ekstra behov for, at indretningen bliver multifunktionel.
- At økonomi til uderum (grønt område, legeplads mv.) og inventar ikke er indeholdt projektets økonomiske ramme, men vil kræve yderligere finansiering.

Scenarie

Beskrivelse

Nybyg

Scenariet indeholder de obligatoriske funktioner under forsøgsordningen: bibliotek, borgerservice og foreningsfaciliteter.

Budget: 27,9 mio. kr.
Bygningsstørrelse 1.175 m²

Derudover vil der være plads til yderligere nye funktioner som: Performancesal, koncert- og foredragssal, anretter-køkken, mødelokaler, flytning af Musikkens Hus fra Havnbjerg samt flytning af biografen fra Holmgade.

Transformation

Budget: 35,9-49 mio. kr.
Bygningsstørrelse: 1.805 m²

En transformation af den gamle skolebygning er afsøgt med volumenstudier og forskellige scenarier for brug af de eksisterende bygninger.

En fuldstændig transformation af bygningen vil kunne indeholde de obligatoriske funktioner under forsøgsordningen: Bibliotek, borgerservice og foreningsfaciliteter.

Derudover vil der være plads til nye funktioner som: Performancesal, koncert- og foredragssal, anretter-køkken, mødelokaler, flytning fra Musikkens Hus fra Havnbjerg samt flytning af biografen fra Holmgade.

Grundet bygningens stand og indretning vil det kræve omfattende investeringer at renovere bygningen til formålet.

Mindre nybyg

Budget: 17,0 mio. kr.
Bygningsstørrelse ca. 700 m²

Den økonomiske ramme på 17 mio. kr. tillader et mindre byggeri til et nyt bibliotek med borgerservice og foreningsfaciliteter.

Det bliver vanskeligt at imødekomme de mange ønsker fra borgere og aktører på de få kvadratmeter.

Kulturhuset vil derfor i høj grad være afhængig af synergi med Nordals-Skolen, og i særdeleshed skolens nye værkstedsgang. Bygningens anvendelse vil bero på en multifunktionel indretning, så rummene kan bruges til forskellige formål.

Der vil være færre kvadratmeter end det nuværende bibliotek i Nordborg, der i dag har en størrelse på ca. 1000 m².

Bygningen etableres med mulighed for en senere udvidelse.

Videre proces

Forvaltningen anbefaler, at realiseringen af kulturhuset udføres som et mindre nybyg inden for den givne økonomiske ramme. Sideløbende arbejdes der videre på at skabe en konkret strategi for synergi og samspil med Nordals-skolen. Forvaltningen går desuden i dialog med berørte foreninger og interessenter om indretning og brug af det nye kulturhus.

Sagen forelægges til beslutning i Teknik-, By- og Boligudvalget samt Udvalget for Kultur, Idræt og Medborgerskab, der skal godkende scenariet for etableringen af kulturhuset. Sagen forelægges derfor til beslutning i begge udvalg og forudsætter enighed på tværs af udvalgene.

Sideløbende behandler Økonomiudvalget og Byrådet sager vedrørende den samlede økonomi til projektet, der blandt andet forudsætter køb og salg af kommunale ejendomme. Godkendelse af den samlede økonomi er en forudsætning for, at

forvaltningen kan arbejde videre med etableringen af kulturhuset på baggrund af beslutningen i de to fagudvalg.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Forudsætningen for etablering af kulturhuset er, at punkterne vedr. salg af ejendomme og den samlede økonomi godkendes.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Godkendt.

Bilag

Lokalplanafgrænsning - Nyt kulturhus i Nordborg

Punkt 14: Godkendelse af udpegning til jury medlem og orientering om program for arkitektkonkurrence for Hertugernes Augustenborg

25/6022

Sagsresumé

Den 21. december 2022 godkendte Byrådet Masterplanen for Hertugernes Augustenborg. I arbejdet med masterplanens bærende indsatser vurderer forvaltningen, at det vil være fordelagtigt at holde en arkitektkonkurrence. Dette vil sikre, at byens udvikling og istandsættelsen af byens rum, gader og pladser kan leve op til de høje forventninger, som masterplanen opstiller. Det vil desuden rammesætte den nødvendige byrumskvalitet, som en ansøgning til UNESCO's verdensarv kræver.

Med igangsættelsen af en arkitektkonkurrence påbegyndes realiseringen af masterplanens elementer, hvor der med bevillingsrevisionen 2024-2027 er afsat midler til formålet at sikre byens kulturmiljø, med fokus på istandsættelse af de centrale gader og pladser.

Forvaltningen har startet den indledende fase med udarbejdelse af programmet for arkitektkonkurrencen.

Sagen er i tråd med Byrådets vision om at fortsætte den målrettede udvikling af kommunens byer med henblik på at synliggøre de enkelte byers potentiale og identitet. Derudover er sagen i overensstemmelse med Masterplanen for Hertugernes Augustenborg, bystrategien for Augustenborg og målet om at komme på tentativlisten og på sigt opnå en UNESCO-udpegning.

Sagen forelægges til Teknik-, By- og Boligudvalgets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at

- udpege et politisk jury medlem til arkitektkonkurrencens dommerpanel.

Sagsfremstilling

Da Byrådet vedtog Masterplanen for Hertugernes Augustenborg den 21. december 2022, blev grundlaget for en arkitektkonkurrence lagt. Masterplanen oplister en række bærende indsatser, der skal til for at løfte byen og sikre det udviklingspotentiale, byen rummer. Her er istandsættelse af byens gader og pladser et afgørende element.

I januar 2023 vedtog Økonomiudvalget igangsættelsen af en områdefornyelse for at sikre, at byens rum, gader og pladser fremstår med en kvalitet, der på sigt kan indarbejdes i en UNESCO-ansøgning om udpegning til verdensarv. For at kunne gennemføre den igangsatte områdefornyelse med samme kvalitet, er det nødvendigt at se et helhedsbillede af byens rum. I den forbindelse og i arbejdet med masterplanens bærende indsatser, anbefaler forvaltningen, at der afholdes en arkitektkonkurrence, der kan illustrere udformning og programmering af byens pladser, gader og gennemgangsrum.

Arkitektkonkurrencen er desuden i tråd med ønskerne fra Realdania og A.P. Møller om at løfte hele Augustenborgs unikke kulturmiljø, hvor fondene har indvilliget i at give støtte til istandsættelse af byens privatejede ejendomme. Sammen med istandsættelse af bygningerne, vil et samlet løft og istandsættelse af byrummene sikre hele byens hertugelige kulturmiljø for fremtiden.

Arkitektkonkurrencens forløb

Arkitektkonkurrencens indledende fase med udformning af et program er igangsat. Her rammesættes den kommende arkitektkonkurrence med to følgende faser.

Fase 1: Her indbydes fem prækvalificerede teams til at arbejde overordnet og strategisk med udvikling af Augustenborg by. Hovedopgaven i denne fase vil være at vise en overordnet vision, hovedgreb og strategi for byens udvikling samt give et konceptuelt bud på hovedgreb for centrale byrum og forbindelser. Afslutningsvist vil to teams blive udvalgt til at fortsætte til fase 2.

Fase 2: Her skal de to teams fokusere på at omsætte de strategiske hovedgreb til konkrete løsninger i tre udvalgte byrum, hvor særligt sammenhæng, funktionalitet, æstetik og formidling er i fokus. De tre udvalgte byrum repræsenterer tre forskellige situationer og udfordringer i Augustenborg. I fase 2 vælges et vinderprojekt for arkitektkonkurrencen.

Når et vinderprojekt er valgt, vil det vindende projektteam bearbejde de tre byrum, som indgår i konkurrencen, for at de efterfølgende kan realiseres. Vinderteamet vinder desuden retten til at være rådgiverteam på de resterende byrum og gadeforløb, der i fremtiden skal bearbejdes for at sikre det hertugelige kulturmiljø.

I realiseringen af byrumsomdannelsen afsøges muligheder for fondsstøtte løbende, som de enkelte projekter er modne. Tilgangen og fondssatsningen vil afhænge af karakteren af det konkrete omdannelsesprojekt.

Arkitektkonkurrencen forventes at have følgende tidsplan:

- September 2025: Arkitektkonkurrencen igangsættes med en besigtigelse.
- Oktober 2025: Fælles workshop for de fem teams i fase 1.
- November 2025: Dialogmøder med de fem teams i fase 1.
- December 2025: Aflevering og præsentation af projekterne i fase 1 samt udvælgelse af to teams.
- Januar 2026: Opstartsmøde med de to teams i fase 2.
- Februar 2026: Dialogmøde med de to teams i fase 2.
- Marts 2026: Aflevering af indledende tilbud, samt præsentation og forhandlingsmøde.
- April 2026: Aflevering af endeligt projekt for de to teams i fase 2.
- Maj/juni 2026: Offentliggørelse af konkurrencevinder.

For at holde arkitektkonkurrencen er der fremrykket midler fra Budgetaftalen 2024-2027, hvor der er afsat 3 mio. kr. i 2026, mens der er afsat 4 mio. kr. i 2027 og frem. Midlerne er afsat med det formål at sikre byens kulturmiljø med fokus på istandsættelse af de centrale gader og pladser. Der vil sideløbende blive arbejdet med at søge tilskud fra fonde.

I 2. bevillingsrevision 2024 blev der fremrykket 2 mio. kr. fra 2026 til 2024 til finansiering af arkitektkonkurrencen. Midlerne er ved regnskabsafslutning overført til 2025.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Teknik-, By- og Boligudvalget udpeger formanden for Teknik-, By- og Boligudvalget.

Punkt 15: Godkendelse af projektændring for stiforløb på Langgade i Augustenborg

25/9396

Sagsresumé

Med budgetaftale 2019 blev der afsat 0,9 mio. kr. til en forlængelse af stiforløbet langs Langgade i Augustenborg.

Det eksisterende stiforløb i vejens vestside er meget smalt, og bør ikke anvendes til cykelsti.

Der er ikke plads til at udvide stien så der opnås tilstrækkelig bredde til cykling.

Forvaltningen foreslår derfor, at der anlægges en 2 minus 1 vej på hele Langgade, så der opnås en god sikkerhed for cyklister og gående i begge retninger og på hele Langgade. Den eksisterende sti i vestsiden kan fremover benyttes som fortov.

Se vedlagte notat, som redegør nærmere for projektet.

Sagen imødekommer Byrådets vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber, da anlæg af en 2-1 vej gør de tilstødende boligområder mere attraktive.

Byrådet har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at Byrådet godkender

- at stiprojektet ændres, så der anlægges en 2-1 vej på Langgade i Augustenborg.

Sagsfremstilling

Med budgetaftale 2019 blev der for 2020 afsat 0,9 mio. kr. til ”forlængelse af strækningen ved Langgade i Augustenborg”.

Projektet kan dog ikke gennemføres som ønsket, da den eksisterende sti er for smal til anvendelse for cyklister. Der kan således ikke skabes en sammenhængende stistrækning med en tilstrækkelig bredde.

Trafikbelastningen på Langgade er lav, og samtidig er vejens bredde passende til anlæg af en 2 minus 1 vej.

Der skal anlægges hastighedsdæmpende foranstaltninger i svinget på Langgade, og det vil formentligt blive som bump. Endelig skal der sikres oversigt i svinget, ved at holde noget tilstødende bevoksning i lav højde. Kommunen ejer selv bevoksningen i svinget.

På en 2 minus 1 vej kan bløde trafikanter færdes i de brede kantbaner. Bilerne skal køre i et spor på midten, og vige til side for hinanden ved passage, under hensyn til bløde trafikanter i kantbanen.

Med anlæg af en 2 minus 1 vej kan der for få midler, skønsvist 0,3 mio. kr., opnås gode forhold for bløde trafikanter. På Langgade er der mange vejtilslutninger til boligveje, og 2 minus 1 vejen vil betyde, at de bløde trafikanter kommer på god afstand af biler der holder for at køre ud på Langgade.

De årlige driftsomkostninger til slåning af oversigtsarealet er anslået til 3.100 kr. Den indledende rydning af bevoksningen i oversigtsarealet finansieres af anlægsbevillingen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, fordi finansiering - anlæg og afledt drift - sker indenfor den afsatte budgetramme.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Teknik-, By- og Boligudvalget anbefaler indstillingen.

Bilag

137053-25 Anlæg af 2-1 vej på Langgade i Augustenborg.pdf

Punkt 16: Valg af beskyttelsestiltag på Strandpromenaden i Sønderborg

25/1414

Sagsresumé

I denne sag anbefales udvalget at beslutte, hvilke konstruktive ændringer der bør udføres på Strandpromenaden, så den fremover vil være bedre beskyttet mod skader fra bølgeslag.

Udvalgets beslutning kan indgå i de kommende budgetforhandlinger.

Der foreligger nu en række skitser for beskyttelsestiltag, dels vedrørende konstruktive ændringer af selve Strandpromenaden, og dels vedrørende bølgedæmpende anlæg på vandsiden af promenadens mur.

De forskellige beskyttelsestiltag er blevet drøftet på fælles temamøder med Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 28. februar og den 6. maj 2025, hvor forvaltning og eksterne rådgivere præsenterede de forskellige tiltag.

De mest enkle beskyttelsestiltag drejer sig om mindre ombygninger af promenadens belægning og mur, mens de mere omfattende tiltag drejer sig om anlæg af bølgebrydere, ny strand foran Strandpromenaden eller ændring af promenadens belægning til fx beton.

Sagen understøtter Byrådets vision om levende byer, lokalsamfund og fællesskaber, samt visionen om turisme, da den smukt anlagte og velbesøgte Strandpromenade yder et tydeligt bidrag til Sønderborgs identitet som kystnær og naturskønt beliggende by.

Teknik-, By- og Boligudvalget har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at godkende

- at forslag 4 (kombinationen af forslag 3, ændring af granithammer og forslag 1b, forstærkning af klinkefuger) indgår i budgetforhandlingerne for 2026-2029.

Sagsfremstilling

Strandpromenadens kystnære beliggenhed har altid medført risiko for bølgeskader på promenaden, når højvande har været kombineret med kraftig vind fra sydøst.

De tidligst dokumenterede skader stammer fra 1940'erne, og siden promenadens ombygning i 2016-2017 har skader været særligt synlige når klinkebelægningen er blevet revet op. Under stormfloden i 2023, der betragtes som en 100-års hændelse, blev også granithammeren slået af.

Skaderne på klinkebelægningen opstår når store mængder vand fra bølger slår ned på belægningen fra stor højde. Strandpromenaden kan udmærket tåle at stå under vand, bare der ikke køres på den så længe gruslagene under klinkerne er opblødt.

Forvaltningen har i nogle år arbejdet med et varslingsystem, hvor der udlægges beskyttelsesplader på klinkerne ved særlige kombinationer af vandstand og vindretning. Denne beskyttelse har haft en vis virkning, men den er arbejdskrævende, og er ikke sikker nok.

I 2021 blev der lavet forsøg med omlægning af klinkerne på en strækning, og med efterfølgende påføring af en belægningsforsegler til styrkelse af klinkebelægningen. Denne beskyttelse har også haft en vis virkning, men er alligevel gået i stykker tæt på granithammeren, hvor vandet fra bølgeslag slår kraftigst ned på klinkebelægningen.

Efter de omfattende skader i 2023 blev det besluttet at undersøge hvordan promenaden kan beskyttes bedre mod bølgerne. Der er nu lavet forslag til hvordan promenaden kan ændres konstruktivt hhv. hvordan der kan laves bølgedæmpende anlæg ude i vandet.

De alternative løsningsmuligheder er beskrevet i to notater, som er vedlagt som bilag. Desuden er vedlagt et kortbilag som svarer til strækningen i indstillingsteksten.

Forslagene til konstruktive ændringer af selve Strandpromenaden er opsummeret i tabellen herunder. Forslagene er uddybet i Bilag 1.

Løsningsforslag	Bemærkninger	Anlægsoverslag
	Høj robusthed	
	Nuværende æstetik bevares	
1a) Styrkelse af belægningen med fastgørelse af klinkerne på et betondæk, og med en tæt, fast cementbundet fuge.	Kan udføres på delstrækning	Ca. 3-4 mio. kr.
	Tænkes kun udført på særligt skaderamt strækning (ca. 240 m.)	
	Vurderes ikke robust nok til at stå alene	
	Nuværende æstetik bevares	
1b) Styrkelse af belægningen med en permeabel, fast fuge.	Kan udføres på delstrækning	Ca. 0,5 mio. kr.
	Tænkes kun udført på særligt skaderamt strækning (ca. 240 m.)	
	Høj robusthed	
2a) Udskiftning af klinkebelægning til børstet beton	Nuværende æstetik ændres radikalt	Ca. 8-10 mio. kr.
	Bør udføres i hele promenadens længde	
2b) Udskiftning af klinkebelægning til asfalt	Høj robusthed	Ca. 5-7 mio. kr.

	Nuværende æstetik ændres radikalt	
	Bør udføres i hele promenadens længde	
	Høj robusthed	
	Nuværende æstetik bevares	
3) Udskiftning af sten i granithammeren til sten med "næse" samt med ekstra forankring i muren.	Kan udføres på delstrækning	Ca. 2 mio. kr.
	Tænkes kun udført på særligt skaderamt strækning (ca. 240 m.)	
	Høj robusthed	
	Nuværende æstetik bevares	
4) Kombination af forslag 1b) og 3)	Kan udføres på delstrækning	Ca. 2-3 mio. kr.
	Tænkes kun udført på særligt skaderamt strækning (ca. 240 m.)	

Forslagene til beskyttende anlæg i vandet foran Strandpromenaden er opsummeret herunder. Forslagene er uddybet i Bilag 2.

Løsningsforslag	Bemærkninger	Anlægsoverslag
	Større strandareal opstår	
	Problem med begrænset udsyn fra kysten er lille	
1) Vinkelrette høfder ud fra kysten (svarende til eksisterende ved Fluepapiret) samt anlæg af tilhørende strande	Risiko for øget sandfygning eller tangproblemer.	Ca. 6 mio. kr. / høfde
	Stort dokumentationsbehov i forhold til kystbeskyttelse og havmiljø.	
	Problem for Vikingeklubben?	
2) Forhøjelse af muren af hensyn til klimasikring, samt udskiftning af sten i granithammer til sten med "næse"	Svarer delvist til forslag 3) ovenfor, men skal udføres for hele Strandpromenaden.	Ca. 8-12 mio. kr.
	Mur forhøjes af hensyn til klimasikring, og skal formentligt forstærkes ekstra på grund af den øgede højde (op til 90 cm. højere end nu).	

Reduceret udsyn fra, samt hen over promenaden.

Effektiv reduktion af bølgeenergi på muren

Reducerer behov for forhøjelse af murens kote i relation til klimasikring

Kan udføres på delstrækning, fx på den mest skaderamte del (240 meter).

3) Stensætning umiddelbart foran Strandpromenadens mur

Ændrer udsigten fra Strandpromenaden, idet vandet er længere væk. Går man fortsat tur ved vandet?

Ca. 5.900 kr/m, eller ca. 2 mio. kr. for 240 meter.

Behov for dokumentation i forhold til kystbeskyttelse og havmiljø.

Kræver nærmere undersøgelser af teknisk løsning i forhold til mur m.m.

Reducerer bølgelast på væggen, svarende til stensætning foran muren.

Reducerer behov for forhøjelse af murens kote i relation til klimasikring

4) Parallelle bølgebrydere langs kysten

Potentiel mulighed for etablering af strand bag bølgebryderne.

Udsigten til fjorden ændres.

Udfordringer med vandudskiftning?

Stort dokumentationsbehov i forhold til kystbeskyttelse og havmiljø.

Problem for Vikingeklubben?

Ca. 9.400 kr/m., eller skønsvist 2 mio. kr. for beskyttelse af strækningen mellem lystbådehavn og Vikingeklubben.

Anlægsoverslag i vandet foran Strandpromenaden skønnes at være behæftet med en noget større usikkerhed end anlægsoverslag for konstruktive ændringer af Strandpromenaden, da der er tale om mere komplicerede anlæg, hvor også materialepriserne kan variere meget.

Det er forvaltningens vurdering, at en forøget beskyttelse af Strandpromenaden bør startes med de billige og mindst indgribende tiltag og ombygninger, hvor bølgerne afvises og hvor den eksisterende, karakterfulde klinkebelægning bevares og forstærkes.

Vurderingen beror også på, at brugen af meget indgribende og kostbare beskyttelsesmetoder nu, kan vise sig alligevel ikke at være passende i forhold til de klimatiske forhold om 20 eller 50 år.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, i det finansieringen indgår i budgetforhandlingerne for 2026-2029.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Godkendt.

Bilag

Bilag 2: Kystbeskyttelse foran Strandpromenaden

Bilag 1: Konstruktive ændringer af Strandpromenaden

Kortbilag - løsningsforslag 4

Punkt 17: Drøftelse af det videre forløb med nabogo

22/65675

Sagsresumé

Sønderborg Kommune indgik med virkning fra 1. april 2024 aftale med nabogo om at yde tilskud til borgere ved samkørsel. Kontrakten gælder frem til den 31. marts 2026.

Tendensen i 2025 viser, at det afsatte beløb på 0,35 mio. kr. i andet driftsår, ikke dækker brugen, hvorfor udvalget med afsæt i tre scenarier bedes drøfte det videre forløb med nabogo.

Sagen understøtter Byrådets vision om grøn omstilling samt arbejdet med ProjectZero og handleplan for grøn omstilling.

Forvaltningen anbefaler, at Teknik-, By- og Boligudvalget drøfter sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at drøfte

- det videre forløb med nabogo.

Sagsfremstilling

Siden 1. april 2024 har Sønderborg Kommune som en del af mobilitetstilbuddet ydet tilskud til samkørsel gennem nabogo. Sideløbende har Region Syddanmark et projekt, hvor de også gennem nabogo yder tilskud til elevers samkørsel på tre af ungdomsuddannelses-institutionerne i Sønderborg by.

Ved samkørsel arrangeret gennem nabogos app, betaler Sønderborg Kommune chaufføren 1 kr. pr. km for ture over fem km. Der kan ydes op til 10 kr. i tilskud pr. passager. Er turen længere en 10 km, vælger chaufførens selv om passageren skal betale 0,75 kr./km for befordring op til 50 km og 0,50 kr./km for befordring over 50 km. Ved eventuel afregning mellem chauffør og passager sker dette direkte via nabogos app.

Brugen af nabogo har været støt stigende og højere end det var forventet ved indgåelse af aftalen med nabogo. Det støt stigende antal rejser betyder, at det afsatte beløb ikke dækker brugen af samkørselsordningen frem til kontraktophør den 31. marts 2026. Dertil kommer, at fra skoleåret 2025/2026 yder Regionerne ikke længere tilskud til samkørslen til eleverne på ungdomsuddannelserne, hvorfor de unges samkørsel fra de tre skoler fremadrettet også skal finansieres af Sønderborg Kommune.

Herunder skitseres brugen af nabogo for det regionale projekt og for Sønderborg Kommune for tilfældigt udvalgte måneder. Til sammenligning medtages også antallet af Flexture for de samme måneder, da dette også er samkørsel:

Periode	Antal ture finansieret af Region Syddanmark	Antal ture finansieret af Sønderborg Kommune	Antal Flexture
April 2024	760	83	1.752

September 2024	699	849	1.885
Januar 2025	1.172	1.283	1.888
Marts 2025	1.351	1.175	1.827

Nabogo har skitseret tre mulige scenarier for kontraktperioden frem til 31. marts 2026. Disse beskrives herunder samt i bilaget ” Scenarier frem til 31. marts 2026”:

Scenarie 1

Scenariet indebærer, at der ikke tilføres yderligere midler og aktiviteten reduceres med 60 procent. Dette vil kunne ske ved at reducere tilskudsbeløbet eller hæve km-grænsen for hvornår der gives tilskud ved samkørsel. Det vil i praksis betyde, at samkørsel gennem nabogo afvikles.

Scenarie 2

I dette scenarie fastholdes nuværende aktivitetsniveau og tilskudsstruktur. Det betyder, at der skal tilføres kr. 187.500 for at dække væksten frem til den 31. marts 2026.

Scenarie 3

Her udvides samarbejdet til nye geografier og målgrupper såsom større virksomheder og andre institutioner. Forventet udgift kr. 250.000.

Der er ikke konkrete data på, hvor meget samkørsel der var i kommunen, før indførelsen af nabogo og dermed er det ikke muligt at opgøre, hvor mange nye samkørsler, der er kommet med indførelsen af nabogo. Dog anslår nabogo, at 50 procent af passagerne ville være bilister uden nabogo.

Som baggrundsmateriale for drøftelsen vedlægges også følgende materiale som bilag, som er udarbejdet af nabogo:

- Beregningsark med besparelsespotentialer i forhold til samfundsøkonomien
- Halvårsrapport 1. juli – 31. december 2024
- Udvikling og data

Udvalget bedes drøfte, hvad der skal ske med nabogo frem til kontraktophør den 31. marts 2026. Drøftelsen vil danne grundlag for en beslutningssag den 12. august 2025.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser. Forvaltningen bemærker, at der i sagen kan fremgå udgifter, hvortil der ikke peget på finansiering.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Drøftet.

Bilag

Scenarier frem til 31. marts 2026

Beregningsark nabogo

Halvårsrapport

Udvikling og data

Punkt 18: Lukket: Orientering om status på Sundhedshus Augustenborg

25/233

Punkt 19: Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo april

25/4876

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet forventes der balance på områderne under Teknik-, By- og Boligudvalget i 2025, idet det forventede regnskab er inden for et spænd på +/- 1 pct. af det korrigerede budget.

Eventuelle mer- eller mindreforbrug på det takst- og brugerfinansierede område overføres til 2026.

Ved denne orientering gives der ligeledes en status på anlægsvirksomheden.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Teknik-, By- og Boligudvalgets område ultimo april viser et forbrug på 108,9 mio. kr. svarende til 43,2 pct. af det korrigerede budget.

Forventet regnskab for de enkelte områder er følgende:

Politikområde 03 Kommunale ejendomme:

- Der forventes balance.

Politikområde 05 Bosætning og Byggeri:

- Der forventes merforbrug på ca. 0,5 mio. kr., som følge af færre indtægter end budgetteret. Ligeledes er der i 2025 afholdt ekstraordinære udgifter til bl.a. reetablering af fortidsminde, hvilket er med til at forværre økonomien på området. Området følges tæt.

Politikområde 08 Veje og Trafik:

- Der forventes balance.

Det bemærkes, at områderne under Økonomiudvalget viser et forbrug på 46,7 mio. kr. svarende til 30,1 pct. af det korrigerede budget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Taget til efterretning.

Bilag

LIS drift TBB ultimo april 2025

LIS Anlæg TBB ultimo april 2025

Punkt 20: Generel orientering

25/602

Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen

1. Orientering om status på VE-projekter Q2 2025.
2. Orientering om status på centralreanseanlægget.
3. Orientering om energirenovering.
4. Orientering om kunstgræsbane på Sønderborg Stadion.
5. Orientering vedr. Nordborg Resort.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Teknik-, By- og Boligudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Teknik-, By- og Boligudvalget den 10-06-2025

Taget til efterretning.

Bilag

Ad. 3 - Aftaletekst mellem KEFM KL og Danske Regioner om energirenoveringer i offentlige bygninger.pdf

Punkt 21: Lukket: Underskiftsark

25/645